

DATUMS	REĢISTR. ZĪME	TIPS	PIC
--------	---------------	------	-----

LIDLAKA DATI ICAO	FREQ MHZ	ELEVĀCIJA FT	RIŅKA AUGSTUMS FT MSL	GARUMS M	VIRZIENS RWY + R / L

ATIS	INFO	LAIKS UTC	SKREJC. DARBĪBĀ	VĒJŠ °/KT	REDZ. M / KM	MĀKOŅI BĀZE FT	TEMP RASAS P.	QNH HPA	TRL
STARTS									
MĒRĶIS									

LAIKA UZSKAITE ☐ UTC ☐ LT	SĀKUMS	BEIGAS	STARPĪBA
HOBBS Dzinējs iesl. → izsl. (dzinēja darbības laiks)			h , xx
BLOKLAIKS Off-block → on-block = lidojuma laiks pēc FCL, ieraksta grāmatīnā			h : mm

PIEZĪMES · ATĻAUJAS · ĪPATNĪBAS · DEFEKTI

TRANSPONDERS	7000	VFR · USA 1200	7500	SAGRĀBŠANA	7600	SAKARU ATTEICE	7700	MAYDAY
FREKVENCES MHZ	121,500	AVĀRIJA	122,540	A/A VĀCIJA	122,555	A/A VĀCIJA	122,255	BALONI

DATUMS	REĢISTR. ZĪME	TIPS	PIC
--------	---------------	------	-----

LIDLAKA DATI ICAO	FREQ MHZ	ELEVĀCIJA FT	RIŅKA AUGSTUMS FT MSL	GARUMS M	VIRZIENS RWY + R / L

QNH	VĒJS	REZERVES LIDLAU...	DEGV. IZLIDOJOT	DEGV. NOSĒZOTIES
-----	------	--------------------	-----------------	------------------

LAIKA UZSKAITE ☐ UTC ☐ LT	SĀKUMS	BEIGAS	STARPĪBA
HOBBS Dzinējs iesl. → dzinējs izsl.			h , xx
BLOKLAIKS Off-block → on-block · grāmatīņa			h : mm

NR	PUNKTS / POSMS	MC GRĀDI	MH GRĀDI	DIST NM	GS KT	ETE MIN	ETO UTC	ATO UTC
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								

ATIS	GROUND	TOWER / INFO	FIS	MĒRĶIS / REZ.
------	--------	--------------	-----	---------------

TRANSPONDERS	7000	VFR · USA 1200	7500	SAGRĀBŠANA	7600	SAKARU ATTEICE	7700	MAYDAY
FREKVENCES MHZ	121,500	AVĀRIJA	122,540	A/A VĀCIJA	122,555	A/A VĀCIJA	122,255	BALONI

KURSA ĶĒDE: NO KARTES LĪDZ KOMPASAM

TC
PAT. CEĻA
LENĶIS
nomērīts kartē

± VAR
Magn.
deklinācija
no kartes

MC
MAGN. CEĻA
LENĶIS
MC sleja nav-logā

± WCA
Vēja labojuma
lenķis
no vēja

MH
MAGN. KURSS
MH sleja, to tu lido

± DEV
Devijācija
no tabulas

CH
KOMPASA
KURSS
ko rāda kompass

Magnētiskā deklinācija: austrumu atņem, rietumu pieskaita („East is least, West is best”). · Vēja labojuma lenķis: vējš no labās puses pieskaita, vējš no kreisās puses atņem. · Devijācija: tikai tad, ja pie kompasa ir devijācijas tabula, citādi 0.

SAĪSINĀJUMI			
MC	MAGNĒT. CEĻA LENĶIS (MC) (karte + deklinācija)	TC	PATIESAIS CEĻA LENĶIS (TC) (pret ģeogr. ziemeļiem)
MH	MAGNĒTISKAIS KURSS (MH) (MC + WCA)	VAR	MAGN. DEKLINĀCIJA (VAR) (patiesie ↔ magn. Z, karte)
DIST	ATTĀLUMS (DIST) (posma garums NM)	DEV	DEVIJĀCIJA (DEV) (paša kompasa kļūda)
GS	CEĻA ĀTRUMS (GS) (ātrums pret zemi, kt)	WCA	VĒJA LABOJUMA LENĶIS (WCA) (nobīde pret vēju)
ETE	APLĒSTAIS CEĻA LAIKS (ETE) (posma ilgums)	IAS	RĀDĪTAIS ĀTRUMS (IAS) (nolasīts uz ASI)
ETO	APL. PĀRLID. LAIKS (ETO) (plānots virs WP)	TAS	PATIESAIS ĀTRUMS (TAS) (IAS + augstums/temp.)
ATO	FAKT. PĀRLID. LAIKS (ATO) (faktiskais, lidojumā)	W/V	VĒJŠ (W/V) (virziens/ātrums, paties)
ETA	APL. IERAŠANĀS LAIKS (ETA) (ierašanās galamērķi)	WA	VĒJA LENĶIS (WA) (vēja virziens – TC)

APRĒĶINS KATRAM POSMAM, BEZ NAVIGĀCIJAS LINEĀLA

1

Nomērīt kursu un garumu kartē → TC , DIST [NM]

2

Pielikt deklināciju → MC = TC – austrumu VAR vai TC + rietumu VAR

3

Noteikt vēja lenķi → WA = vēja virziens – TC

4

Sadalīt komponentēs → Sānvējš = W × sin WA Pretvējš = W × cos WA

5

Vēja labojuma lenķis → WCA = sānvējš × 60 ÷ TAS · vējš no labās +, no kreisās –

6

Kurss → MH = MC + WCA

7

Ceļa ātrums → GS = TAS – pretvējš · ceļavējš: +

8

Posma laiks → ETE = DIST ÷ GS × 60 [min]

9

Pārlidojuma laiks → ETO = starta laiks + ETE , tad ETO = iepriekšējais ETO + ETE

10

Lidojumā ieraksti ATO . Starpība ar ETO ir tava laika kļūda atlikušajam maršrutam

ĪKŠKA LIKUMI, KO IZRĒĶINA GALVĀ			
SINUSS GALVĀ	30°≈0,5 · 45°≈0,7 · 60°≈0,9 · 90°=1,0	KOSINUSS	tā pati rinda atpakaļ: 0°=1,0 ... 90°=0
TAS NO IAS	+ 2 % uz 1000 ft spiediena augst.	MINŪTES UZ NM	60 ÷ GS
1-IN-60 LIKUMS	Kļūda° = nobīde × 60 ÷ nolidotās NM	DEGVIELA	ETE ÷ 60 × patērīnš [l/h]
NOLAIŠANĀS ĀTRUMS 3°	ft/min ≈ GS ÷ 2 × 10	WCA PĀRBAUDE	WCA ≤ 10° → GS ≈ TAS – pretvējš

Plānošanas palīgglīdzeklis bez garantijas, nav oficiāls dokuments. Noteicoši ir AIP, NOTAM, AIC un attiecīgā tipa lidojumu rokasgrāmata.

aip.aero

KURŠ LAIKS KURĀ GRĀMATĀ		
LAIKS	GAISA KUĢA ŽURNĀLS (TECH LOG) (PIEDER GAISA KUĢIM)	LIDOJUMU GRĀMATIŅA (LOGBOOK) (PIEDER TEV)
HOBBS Dzinējs iesl. → dzinējs izsl.	JĀ Dzinēja darbības laiks, parasti arī norēķinu pamats.	NĒ Lidojumu grāmatiņā tam nav ailes.
BLOKLAIKS Off-block → on-block	JĀ Tur to uzskaita kā gaisa kuģa lidojuma laiku.	JĀ, TAS IR NOTEICOŠAIS Tas ir kopējais lidojuma laiks pēc FCL. Tas skaitās licencei, pieredzes uzskaitē un 90 dienu prasībai.
GAISA LAIKS Atbrīviens → pieskāriens	TIKAI PĒC PIEPRASĪJUMA Daži ekspluatanti to uzskaita papildus, daudzi ne.	NĒ Tikai papildu informācija.
SKAITĪTĀJS Skaitītāja rādījums	JĀ Pamats apkopes intervāliem, TBO un ARC.	NĒ Interesē tikai ekspluatantu.
NOSĒŠANĀS Skaits katrā lidojumā	JĀ Kā vienkāršs skaits.	JĀ Atsevišķi dienā un naktī, 90 dienu pieredzes uzskaitē.

KAS PIEDER TIKAI VIENĀ NO ABĀM GRĀMATĀM	
TIKAI GRĀMATIŅĀ (LOGBOOK) Tava funkcija (PIC / dual / SPIC), nakts un instrumentālais laiks, piezīmes par apmācību vai pārbaudes lidojumu kopā ar instruktora vārdu. Gaisa kuģa žurnālam ir vienalga, kādā lomā tu lidoji.	TIKAI ŽURNĀLĀ (TECH LOG) Viss tehniskais. Ekspluatācijas šķidrumi, skaitītāju rādījumi un pirmām kārtām defekti. Nākamais pilots lasa gaisa kuģa žurnālu, nevis tavu grāmatiņu. Tāpēc piezīmju lauks A lapā ir apzīmēts „Ipatnības · defekti”: tā ir lapiņa, no kuras tu pārraksti gaisa kuģa žurnālā.

ABĀS GRĀMATĀS
Datums · reģistrācijas zīme · tips · izlidošanas un galamērķa lidlauks · gaisa kuģa komandiera vārds · bloklaiks · nosēšanās. Šos datus vienreiz uzraksti A lapā un pārraksti abās grāmatās.

DIVAS ATRUNAS
Ailes gaisa kuģa žurnālā nosaka ekspluatants. Klubi, čartera operatori un ultravieglie gaisa kuģu īpašnieki to kārtro atšķirīgi, un daudzi papīra vietā jau lieto elektroniskas sistēmas. Šaubu gadījumā noteicošs ir viņu nolikums, nevis šī tabula. · Grāmatiņā skaitās bloklaiks, nevis Hobbs laiks. Hobbs skaitli tev vajag gaisa kuģa žurnālam un norēķiniem; kas to pārraksta grāmatiņā, katrā lidojumā pieraksta sev par daudz stundu.